

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ПРАВИЛО ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

УДК 342.9 (477)

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ:
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2024

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, професор

Світличний Олександр Петрович,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
професор кафедри цивільного та господарського права

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Логвиненко Борис Олексійович

Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
професор кафедри адміністративного права і процесу

кандидат юридичних наук, доцент

Руснак Леся Михайлівна,

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»,
доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін

Захист відбудеться «25» грудня 2024 р. о 9⁰⁰ на засіданні спеціалізованої вченої ради
Д 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03037,
м. Київ, проспект Повітряних Сил, 31

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту
публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

Автореферат розісланий «20» листопада 2024 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

Ксенія КУРКОВА

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Проблема охорони здоров'я, як ніколи, сьогодні постала гостро перед нашою державою. Охорона здоров'я громадян, їх прав і свобод, серед яких право на життя виступає одним із найважливіших і невід'ємних природних прав людини. Сутність цього положення полягає перш за все в тому, що охорона здоров'я громадян неможлива без правового впливу на відносини, пов'язані із функціями держави, принципами та суб'єктами реалізації права на охорону здоров'я. Йдеться передусім не тільки про гарантовані права і свободи, передбачені статтями 3, 27 Конституції України, але й статті 48, 49, 50, відповідно до положень яких кожен має право: на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї; на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування; безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Виходячи із вищезазначених чинників, практична реалізація конституційно-правових норм залежить від законодавчого забезпечення державою сприятливих умов, що передбачає формування загальних норм та правил, котрі полягають у створенні ефективної та надійної системи охорони здоров'я. Одним із проявів правового впливу на відносини пов'язані із охороною здоров'я є державне регулювання, яке охоплює систему різноманітних організаційно-правових та інших чинників, метою яких є формування загальних норм та правил, спрямованих на забезпечення та реалізацію права на охорону здоров'я в Україні. Ратифікація Україною міжнародних конвенцій у сфері охорони здоров'я зобов'язує привести національне законодавство у відповідність до міжнародних принципів і стандартів.

Вищезазначені причини безсумнівно й неупереджено спонукають до вивчення й удосконалення правового регулювання адміністративно-правових механізмів забезпечення охорони здоров'я, окреслюють проблематику та пошук шляхів удосконалення діяльності суб'єктів реалізації права на охорону здоров'я в Україні.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Науково-теоретичному дослідженню сприяли праці відомих вітчизняних вчених різних галузей права, зокрема: В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, Н.В. Волк, В.В. Галуцька, Ю.В. Гаруста, О.В. Джафарової, О.Ю. Дрозда, М.В. Долгіх, О.В. Зайчука, О.Ф. Кобзаря, С.М. Козіна, В.К. Колпакова, Т.О. Коломоєць, А.М. Колодія, А.Т. Комзюка, В.І. Курила, К.М. Куркової, Л.І. Луценко-Миськів, В.Я. Маліновського, А.А. Манжули, В.М. Пашкова, П.М. Рабіновича, О.П. Світличного, Є.Ю. Соболя, Л.В. Сороки, В.Ю. Стеценко, С.Г. Стеценка, В.Я. Тація, Ю.С. Шемшученка, М.В. Цвіка та ін.

Водночас прийняття нових законодавчих актів, зміна адміністративно-правового статусу окремих органів публічного управління у сфері охорони здоров'я, а також низка невирішених проблемних питань теоретичного і прикладного характеру, обґрунтовують актуальність теми дослідження.

Беручи до уваги той факт, що охорона здоров'я торкається кожної людини, вирішенню проблемних питань сфери охорони здоров'я були присвячені дисертаційні дослідження фахівців у галузі адміністративного права. Дослідженню організації та функціонування національної системи, в тому числі в певних сферах охорони здоров'я, або окремих її складових, зокрема, в останні роки присвячені

докторські дисертації О.Л. Сіделковського «Адміністративно-правові засади формування єдиного медичного простору України» (Київ, 2020), О.О. Терзі «Концепція адміністративно-правового забезпечення охорони здоров'я в Україні» (Київ, 2021), Г.В. Муляр «Адміністративно-правове забезпечення реалізації права на охорону здоров'я» (Київ, 2021), кандидатські дисертації О.П. Румянцева «Адміністративно-правове регулювання трансплантації в Україні» (Київ, 2021), Р.В. Колодчиної «Адміністративно-правове регулювання надання психіатричної допомоги в Україні» (Київ, 2023), А.С. Качур «Адміністративно-правові засади діяльності закладу охорони здоров'я в системі Національної служби здоров'я України» (Київ, 2023), А.Є. Мирошнікової «Адміністративно-правове забезпечення запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у сфері охорони здоров'я» (Харків, 2023).

Питання, що стосуються широкого кола сфери охорони здоров'я були предметом наукових пошуків таких вчених як: З.В. Гладун, Ю.А. Казаченко, С.В. Книш, К.О. Крут, В.Є. Ковригіна, О.В. Ліфінцев, Б.О. Логвиненко, А.М. Маркіна, Л.М. Руснак, Г.М. Сарibaєва, І.Я. Сенюта, С.В. Скріпкін, С.Г. Стеценко, О.Г. Стрельченко, Н.В. Шевчук та ін.

Проте, незважаючи на ґрунтовність та багатоманітність вказаних та інших наукових досліджень, складність окресленого питання потребує нових наукових пошуків на існуючу проблематику правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019, Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про стан національної системи охорони здоров'я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою» від 30 липня 2021 р., введеного в дію Указом Президента України від 18 серпня 2021 року № 369/2021, Державної стратегії реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2018 р. № 1022, Плану заходів щодо реалізації Стратегії забезпечення біологічної безпеки та біологічного захисту за принципом «єдине здоров'я» на період до 2025 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1416-р, Концепції розвитку електронної охорони здоров'я, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 р. № 1671-р, Про затвердження плану заходів на 2024-2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 572-р. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає у проведенні наукового аналізу теоретичних, нормативних і практичних проблем адміністративно-правового регулювання охорони здоров'я в Україні, формуванні на

цих засадах наукових висновків та наданні обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення адміністративного законодавства в зазначеній сфері.

Відповідно до зазначеної мети в роботі поставлено такі основні *завдання*:

- з'ясувати та виокремити особливості правової охорони здоров'я в період незалежності України;
- визначити функції держави із забезпечення права на охорону здоров'я;
- сформулювати принципи реалізації права на охорону здоров'я;
- проаналізувати особливості ліцензування, стандартизації, сертифікації та акредитації медичних закладів як засобів адміністративно-правового впливу на стан охорони здоров'я;
- з'ясувати роль і місце системи та органів публічного управління у сфері охорони здоров'я;
- розкрити роль організаційних та правових засобів забезпечення реалізації права на охорону здоров'я;
- схарактеризувати інститут юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я та розробити науково обґрунтовані пропозиції спрямовані на удосконалення адміністративного законодавства;
- окреслити напрями впровадження зарубіжного досвіду правового забезпечення реалізації права на охорону здоров'я в діяльність державної системи охорони здоров'я України;
- розробити науково обґрунтовані пропозиції спрямовані на вдосконалення регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері охорони здоров'я в Україні.

Предметом дослідження безпосередньо є адміністративно-правова охорона здоров'я в Україні.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертації становить сукупність філософських загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. *Діалектичний* метод, що становить методологічну основу дослідження, надав можливість проаналізувати сучасний стан, основні напрями правового регулювання охорони здоров'я, з'ясувати суб'єктів публічного управління та визначити шляхи вдосконалення охорони здоров'я в Україні (розділи 1, 2). *Історико-правовий* метод дозволив з'ясувати та виокремити особливості правової охорони здоров'я, запропонувати авторську періодизацію становлення та розвитку охорони здоров'я в період незалежності України, а також охарактеризувати юридичну відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я (підрозділи 1.1, 2.3.). Метод *абстрагування* уможливив виділити особливості діяльності держави із забезпечення права на охорону здоров'я, відмежувати публічні відносини від приватно-правових (підрозділи, 1.1, 1.2, 2.3). *Статистичний* та *системно-структурний* методи використовувалися при класифікації принципів, визначенні системи та органів публічного управління у сфері охорони здоров'я (підрозділи 1.3, 2.1, 2.2). Метод *аналізу* дав змогу отримати загальне уявлення про адміністративно-правові засади діяльності суб'єктів публічного управління у галузі ліцензування, стандартизації, сертифікації, акредитації медичних закладів як засобів адміністративно-правового механізму охорони здоров'я, з'ясувати систему та органи публічного управління

охорони здоров'я, а також розкрити роль організаційно-правових засобів забезпечення реалізації права на охорону здоров'я в Україні (підрозділи 1.4, 2.1, 2.2). Метод *порівняльного правознавства* та *нормативно-правовий* метод було застосовано для зіставного аналізу Конституції України, вітчизняних та міжнародно-правових актів, форм та методів публічного адміністрування, особливостей застосування заходів юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я (підрозділи 1.1, 2.2, 2.3, 2.4). Метод *моделювання* використано для моделювання та вдосконалення законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів (підрозділи 1.3, 1.4, 2.3).

У дисертації використано й інші методи наукового пізнання, що дало змогу визначити та комплексно схарактеризувати правову охорону здоров'я в Україні.

Нормативною базою дослідження є Конституція, закони України, міжнародні акти, інші нормативно-правові акти, акти адміністративного законодавства України та інших держав.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні та аналітичні матеріали, довідкові видання, узагальнення практичної діяльності судових та інших органів публічного управління.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в комплексному дослідженні основних засад адміністративно-правового регулювання з урахуванням тенденцій сучасного етапу реформування охорони здоров'я в Україні. В результаті проведеного наукового дослідження сформульовані такі найважливіші положення, що характеризуються науковою новизною:

вперше:

- виявлено недоліки законодавчого регулювання відносин щодо права громадських об'єднань та благодійних організацій звертатися до суду за захистом прав та інтересів інших осіб з питань охорони здоров'я;

- надано авторське визначення поняття «принципу пріоритетності охорони здоров'я в діяльності органів державної влади», що окреслює орієнтованість посадових осіб на права та законні інтереси людини і включає весь комплекс індивідуальних потреб людини у сфері охорони здоров'я;

- сформовано організаційно-правовий, економіко-правовий, фінансово-правовий принципи, які визначають діяльність органів публічного управління у сфері охорони здоров'я;

- визначено напрями удосконалення Положення про Ліцензійну комісію Міністерства охорони здоров'я України, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 липня 2023 р. № 1352 щодо відсутності порядку оскарження рішення прийнятого Ліцензійною комісією;

- обґрунтовано доцільність законодавчого врегулювання визначення повноважень органів виконавчої влади, установ та закладів санітарно-епідеміологічної служби при розгляді справ про адміністративні правопорушення;

удосконалено:

- положення щодо усунення недоліків правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я шляхом внесення змін до пункту 6 частини першої статті 21 норм Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 р. № 4572-VI та

включення до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 р. № 5073-VI, статті 10-1 «Право благодійних організацій»;

– положення щодо усунення проблемних питань правозастосовної діяльності шляхом викладення назви статті 236 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073, у такій редакції: «Стаття 236. Органи виконавчої влади, установи та заклади санітарно-епідеміологічної служби»;

– визначення поняття «функцій держави із забезпечення охорони здоров'я в Україні» як реалізацію державою внутрішньої і зовнішньої функції, яка здійснюється шляхом реалізації комплексу ідеологічних, організаційних, правових, економічних і фінансових заходів і покликана забезпечити гарантоване Конституцією і законами України право громадян на безпечне життя і здоров'я;

– доктринальне вчення про здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони здоров'я як виду діяльності уповноважених суб'єктів публічної адміністрації, мета якого полягає у перевірці контролюваного об'єкта встановленим вимогам, виявленні та усуненні існуючих загроз життю та здоров'ю громадян з подальшим застосування заходів правового регулювання, передбачених законом;

– визначення поняття «форми публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я» як зовнішнього вияву діяльності суб'єкта публічної адміністрації (посадової особи), що здійснюється шляхом конкретних правових і неправових форм, спрямованих на реалізацію функцій публічного адміністрування;

– визначення поняття «методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я» як визначена нормами адміністративного права сукупність загальних та спеціальних способів, що використовують суб'єкти публічного управління з метою забезпечення прав громадян у сфері охорони здоров'я;

– науковий підхід до поняття юридичної відповідальності медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я, яка виступає гарантією природного і невід'ємного права громадянина на життя та охорону здоров'я;

дістали подальшого розвитку:

– періодизація становлення та розвитку охорони здоров'я в Україні, яка включає п'ять основних періодів цього процесу: 1) перший етап (1991р. – 1995 р.) характеризується ухваленням Акту проголошення незалежності, прийняттям Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я; 2) другий етап (1996 – 1999 рр.) характеризується прийняттям Конституції та законів України, які гарантували реалізацію конституційних засад права людини на життя та охорону здоров'я; 3) третій етап (2000 – 2014 рр.) характеризується впровадженням Концепції розвитку охорони здоров'я населення та міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації» на 2002-2011 рр., реформування системи охорони здоров'я; 4) четвертий етап (2015 – 2019 рр.) характеризується впровадженням Національної стратегії у сфері прав людини, гарантуванням державних фінансових гарантій та доступності медичного обслуговування населення, порядком надання первинної медичної допомоги, медичних та адміністративних послуг; 5) п'ятий етап (2020 р. до теперішнього часу) характеризується впровадженням заходів спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби, наданням первинної медичної допомоги в умовах воєнного стану;

– характеристика сучасної системи органів публічного управління у сфері охорони здоров'я України у такому складі: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство охорони здоров'я України, Державна служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Національна служби здоров'я України, Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, Державна служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, інші центральні органів виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування (їх виконавчі комітети), та структурні підрозділи цих органів;

– обґрунтування доцільності доповнення видів функцій юридичної відповідальності: ідеологічною функцією, зміст якої полягає у втіленні у суспільну свідомість пріоритетності прав і свобод, охорону життя і здоров'я громадян; прогностичною функцією – спрямовану на наукове обґрунтування застосування юридичної відповідальності; інформаційною функцією, що характеризується необхідним атрибутом забезпечення діяльності держави, її органів, посадових осіб та громадян; профілактичною функцією, що полягає у попередженні та забороні небажаних для суспільства діянь і передбачає негативні для особи наслідки, що стримує особу від протиправної поведінки;

– на підставі дослідження зарубіжного досвіду забезпечення реалізації права на охорону здоров'я виокремлено основні напрями шляхів удосконалення реалізації права на охорону здоров'я в Україні, до яких віднесено: підвищення якості та збалансування вартості медичних послуг; підвищення доступності та якості медичного обслуговування; безперервний професійний розвиток медперсоналу; законодавча підтримка розвитку охорони здоров'я;

– обґрунтування необхідності законодавчого закріплення у вітчизняному законодавстві з охорони здоров'я окремих положень: Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права; Європейської соціальної хартії; Конвенції про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини ратифікованих Верховною Радою України.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження виконано автором самостійно. Наукові положення та висновки відображені в дисертації отримані на основі власних досліджень автора. У співавторстві з О. Світличним підготовлена стаття «Адміністративна відповідальність як правовий механізм забезпечення охорони здоров'я в Україні», в якій дисертантом проаналізовано недоліки підвідомчості справ про адміністративні правопорушення за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я, що містяться в КУпАП, запропоновано внесення змін до статті 236 КУпАП. Наукові ідеї та розробки, що належать співавторам, у дисертаційному дослідженні не використовувалися.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені у роботі висновки і пропозиції можуть бути використані у:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальшого наукового осмислення розробки теоретичних і практичних аспектів проблематики у сфері охорони здоров'я України (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчій діяльності* – для вдосконалення норм законодавства у сфері охорони здоров'я України, пов'язаних із розробкою законопроекту про внесення змін: до Закону України «Закону України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI» (щодо захисту прав та інтересів громадських об'єднань) (Додаток Б до дисертації); до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI (щодо прав благодійних організацій) (Додаток В до дисертації);

– *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення практичної діяльності в частині розгляду справ про адміністративні правопорушення та визначення повноважень органів виконавчої влади, установ та закладів санітарно-епідеміологічної служби, уповноважених складати адміністративні протоколи;

– *освітньому процесі* – при підготовці навчальних програм, лекцій, проведення занять з навчальної дисципліни «Адміністративне право» (акт впровадження Національного університету біоресурсів і природокористування України).

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження оприлюднено та обговорено на науково-практичних конференціях: «Вісімдесят сьомі економіко-правові дискусії» (м. Львів, Україна, м. Ополь, Польща, 25-26 червня 2024 р.); «Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів та права» (м. Кременчук, 5 вересня 2024 р.); «Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в XXI столітті» (м. Ізмаїл, 21 вересня 2024 року); «Вісімдесят дев'яті економіко-правові дискусії» (м. Львів, Україна, м. Ополь, Польща, 24-25 вересня 2024 р.).

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, двох розділів, що об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 239 сторінок. Робота містить список використаних джерел з 360 найменувань на 38 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, розкрито мету і сформульовано завдання, визначено наукову новизну та окреслено практичне значення отриманих результатів, подано апробацію матеріалів дисертації, визначено її структуру та обсяг.

Розділ 1 «Сучасний стан та основні напрями правового регулювання охорони здоров'я в Україні» містить чотири підрозділи, у яких розкрито становлення та розвиток правового регулювання охорони здоров'я в Україні, визначено функції держави та принципи реалізації права на охорону здоров'я, а також засоби адміністративно-правового механізму охорони здоров'я в Україні.

У підрозділі 1.1 «Правове регулювання становлення та розвитку охорони здоров'я в Україні» проаналізовано наукові праці та нормативно-правові акти у сфері охорони здоров'я в Україні. Акцентовано увагу, що правове регулювання охорони здоров'я є одним із засобів державного впливу. Встановлено, що з отриманням незалежності, розвитком ринкових відносин перед Українською державою постало питання розробки нових нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я. З'ясовано, що правове регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я в

Україні носить комплексний, міжгалузевий характер, що обумовлено широким спектром публічних і приватних правовідносин, об'єднаних загальною метою реалізації права кожної людини на охорону здоров'я, як найвищої соціальної цінності. Виявлено недоліки законодавчого регулювання відносин щодо права громадських об'єднань та благодійних організацій звертатися до суду за захистом прав та інтересів інших осіб. З метою усунення існуючих недоліків правового регулювання запропоновано внести зміни до норм Закону України «Про громадські об'єднання» та Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Запропоновано авторську періодизацію становлення та розвитку охорони здоров'я в Україні, яка включає п'ять основних періодів цього процесу.

Підрозділ 1.2 «Функції держави із забезпечення охорони здоров'я в Україні» присвячений розкриттю функцій держави, покликаної шляхом правового впливу забезпечити належний стан охорони здоров'я людини. Проаналізовано категорію «функції держави». Акцентовано увагу на ефективності конституційно-правових норм, від належної практичної реалізації яких уповноваженими державою суб'єктами, залежить успішна реалізація функцій держави у сфері забезпечення охорони здоров'я людини. Обґрунтовано, що функції держави охоплюють широке коло політичних, організаційних, економічних, ідеологічних, правових, фінансових заходів, які повинна вчиняти держава задля ефективної практичної реалізації конституційних положень, відповідно до яких кожен має право: на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї; на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування; безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Проаналізовано зв'язок внутрішніх і зовнішніх функцій держави у сфері охорони здоров'я. Констатовано, що функції держави є складовою національної безпеки, гарантованих Конституцією і законами України прав громадян на безпечне життя і здоров'я. Надано авторське визначення функцій держави із забезпечення охорони здоров'я в Україні.

У підрозділі 1.3 «Принципи управлінської діяльності у сфері охорони здоров'я в Україні» через призму норм адміністративного права виявлено та розкрито принципи управлінської діяльності у сфері охорони здоров'я.

На підставі аналізу законодавчих актів, міжнародних угод та спеціальної літератури проаналізовано основні принципи та стандарти на яких ґрунтується управлінська діяльність. Враховуючи багатокладність і функціональність сфери охорони здоров'я здійснено дослідження принципів управлінської діяльності, пов'язаної із процесом функціонування виконавчої влади у сфері охорони здоров'я в Україні, з'ясовано, що це закріплені у вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актах об'єктивні закономірності діяльності уповноважених органів держави, їх посадових осіб, додержання яких визначає практичну реалізацію прав громадян на охорону здоров'я.

Обґрунтовано, що принципами управлінської діяльності у сфері охорони здоров'я є принцип пріоритетності охорони здоров'я в діяльності органів державної влади; організаційно-правовий принцип; економіко-правовий принцип; фінансово-правовий принцип.

У підрозділі 1.4 «Ліцензування, стандартизація, акредитація та сертифікація як засоби правового впливу на охорону здоров'я в Україні» зазначено, що одним із

дієвих засобів гарантованого вітчизняним законодавством права на охорону здоров'я є встановлені, впорядковані та впроваджені нормами права процедури ліцензування, стандартизації, акредитації та сертифікації, за допомогою яких досягається найбільш бажаний результат охорони здоров'я.

Здійснено дослідження нормативно-правових актів, що регулюють вказані відносини. Доведено, що одним із проявів правового впливу на відносини пов'язані із ліцензуванням, стандартизацією, акредитацією та сертифікацією є адміністративно-правовий вплив, який використовують суб'єкти управління на керовані об'єкти, що виявляється в конкретних формах і методах державного управління.

З метою усунення виявлених недоліків Положення про Ліцензійну комісію Міністерства охорони здоров'я України, запропоновано внести відповідні зміни до вказаного Положення. Звертається увага на окремі недоліки Положення про Головну акредитаційну комісію при Міністерстві охорони здоров'я України, які не відповідають сьогодинішнім реаліям, входять в протиріччя із п. 2.3 Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я. Запропоновано в проєкті Закону України «Про медичні вироби» передбачити майнову відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства у галузі медичних виробів.

Розділ 2 «Суб'єкти реалізації права на охорону здоров'я в Україні та шляхи удосконалення їх діяльності» містить чотири підрозділи, присвячені системі та органам публічного управління, формам і методам публічного адміністрування, юридичній відповідальності та зарубіжному досвіду правового забезпечення реалізації права на охорони здоров'я.

У підрозділі 2.1 *«Система та органи публічного управління у сфері охорони здоров'я в Україні»* здійснено класифікацію та розкрито роль загальних, спеціальних та інших суб'єктів, задіяних в регулюванні суспільних відносин у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано діяльність Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Національної служби здоров'я України, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (їх виконавчих комітетів) та спеціалізованих структур цих органів, що дало можливість визначити систему органів публічного управління охорони здоров'я.

Зроблено висновок, що з метою регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я задіяна значна кількість суб'єктів публічного управління, які в межах визначених Конституцією і законами України забезпечують виконання завдань держави у сфері охорони здоров'я.

Підрозділ 2.2 *«Форми та методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я в Україні»* присвячений дослідженню форм та методів діяльності суб'єктів публічної адміністрації у сфері охорони здоров'я. Визначено, що реалізація права на охорону здоров'я забезпечується державою, її уповноваженими суб'єктами, які в рамках діючих нормативно-правових актів покликані не тільки гарантувати права людини на охорону здоров'я, але й у разі виявлення порушень повинні вживати юридичні заходи впливу на підпорядковані об'єкти.

Окреслено, що відповідно до своєї компетенції суб'єкти публічної адміністрації можуть застосовувати різноманітний інструментарій, який може зумовлюватися специфікою об'єкта впливу, що надає можливість вибору суб'єктом публічної адміністрації форм та методів публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я. Розкрито особливості застосування публічною адміністрацією у сфері охорони здоров'я методу переконання, комплексу примусових організаційно-правових заходів медичного характеру, встановлення адміністративно-правового режиму. Надано авторське визначення поняття «форми публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я» та «методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я».

У підрозділі 2.3 «Юридична відповідальність як правовий механізм забезпечення охорони здоров'я в Україні» виявлено і розкрито сутність інституту юридичної відповідальності, який виступає важливою складовою забезпечення життя і охорони здоров'я громадян. Проаналізовано та узагальнено наукові погляди теоретиків права, які у своїх працях розкривають види функцій юридичної відповідальності. З урахуванням здобутків науковців, які у своїх працях сформулювали види функцій юридичної відповідальності, автором розвинуто тезу щодо розширення видів функцій юридичної відповідальності.

З урахуванням характеру нормативно-правового регулювання охорони здоров'я, досліджено законодавчі акти, нормами яких вказують, що за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я до винної особи може бути застосовано один із видів юридичної відповідальності. Здійснено дослідження цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я та надано авторське визначення вказаних видів юридичної відповідальності. Встановлено проблеми підвідомчості справ про адміністративні правопорушення органам державної санітарно-епідеміологічної служби. З метою усунення проблемних питань, автором запропоновано до Кодексу України про адміністративні правопорушення внести зміни, а ст. 236 Кодексу викласти в авторській редакції «Органи виконавчої влади, установи та заклади санітарно-епідеміологічної служби».

У підрозділі 2.4 «Міжнародний та зарубіжний досвід забезпечення реалізації права на охорону здоров'я та шляхи удосконалення реалізації права на охорону здоров'я в Україні» акцентовано увагу на дослідженні міжнародних нормативно-правових актів в яких мова йде про міжнародні стандарти та право на охорону здоров'я. Проаналізовано діяльність спеціальних організацій, діяльність яких безпосередньо пов'язана із розробкою стандартів у сфері охорони здоров'я.

Наголошено на необхідності законодавчого закріплення у вітчизняному законодавстві окремих положень Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, Європейської соціальної хартії, Конвенції про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини.

Проаналізовано досвід забезпечення реалізації права на охорону здоров'я в Австрії, Австралії, Бельгії, Великої Британії, Греції, Данії, Ірландії, Іспанії, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Південної Кореї, Португалії, США, Тайваню, Фінляндії, Франції, Швейцарії, Японії. Акцентовано увагу на доцільності використання в процесі удосконалення нормативно-правового регулювання засад

охорони здоров'я в Україні відповідного зарубіжного досвіду, що дало підстави виокремити основні шляхи удосконалення реалізації права на охорону здоров'я в Україні, до яких віднесено: підвищення якості та збалансування вартості медичних послуг; підвищення доступності та якості медичного обслуговування; безперервний професійний розвиток медперсоналу; законодавча підтримка розвитку охорони здоров'я.

ВИСНОВКИ

У висновках **дисертації** узагальнено результати проведеного дослідження і запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає в проведенні наукового аналізу теоретичних, нормативних і практичних проблем адміністративно-правового аспекту правової охорони здоров'я, що лягло в основу розробки рекомендацій щодо удосконалення чинного адміністративного законодавства з охорони здоров'я України, найвагомішими з яких є такі:

1. Проведене дослідження правового регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я в Україні дало підстави з'ясувати, що таке регулювання носить комплексний, міжгалузевий характер, що обумовлено широким спектром приватних і публічних правовідносин, об'єднаних загальною метою реалізації права кожної людини на охорону здоров'я, як найвищої соціальної цінності.

Виявлено недоліки законодавчого регулювання відносин щодо права громадських об'єднань та благодійних організацій звертатися до суду за захистом прав та інтересів інших осіб. З метою усунення існуючих проблем в діяльності громадських об'єднань та благодійних організацій запропоновано до пункту 6 частини першої статті 21 Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 р. № 4572-VI внести зміни, які викласти у такій редакції:

«з метою захисту прав та інтересів громадських об'єднань, прав та інтересів громадян громадські об'єднання мають право подавати до суду позови».

Запропоновано включити статтю 10-1 «Право благодійних організацій» до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 р. № 5073-VI та викласти її у такій редакції:

«Стаття 10-1. Право благодійних організацій.

1. Для здійснення своєї мети (цілей) благодійна організація має право:

а) звертатися в порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами;

б) з метою захисту прав та інтересів благодійної організації, прав та інтересів громадян громадські об'єднання мають право подавати до суду позови».

в) здійснювати інші права, не заборонені законом».

2. Запропоновано авторську періодизацію становлення та розвитку охорони здоров'я в Україні, яка включає п'ять основних періодів цього процесу:

– перший етап (1991р. – 1995 р.) характеризується ухваленням Акту проголошення незалежності, прийняттям Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я;

- другий етап (1996 – 1999 рр.) характеризується прийняттям Конституції та законів України, які гарантували реалізацію конституційних засад права людини на життя та охорону здоров'я;

- третій етап (2000 – 2014 рр.) характеризується впровадженням Концепції розвитку охорони здоров'я населення та міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації» на 2002-2011 рр., реформування системи охорони здоров'я;

- четвертий етап (2015 – 2019 рр.) характеризується впровадженням Національної стратегії у сфері прав людини, гарантуванням державних фінансових гарантій та доступності медичного обслуговування населення, порядком надання первинної медичної допомоги, медичних та адміністративних послуг;

- п'ятий етап (2020 р. до теперішнього часу) характеризується впровадженням заходів спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби, наданням первинної медичної допомоги в умовах воєнного стану;

3. Встановлено, що по-перше, функції держави із забезпечення охорони права на здоров'я в Україні є складовою національної безпеки, гарантованих Конституцією і законами України прав громадян на безпечне життя і здоров'я. По-друге, реалізація функцій держави залежить від багатьох складників, які впливають на реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я. По-третє, реалізація функцій держави нерозривно пов'язана із внутрішньою і зовнішньою політикою держави, покликаною забезпечити гарантоване право громадян на безпечне життя і здоров'я.

Запропоновано під функціями держави із забезпечення охорони здоров'я розуміти реалізацію державою внутрішньої і зовнішньої функції, яка здійснюється шляхом реалізації комплексу ідеологічних, організаційних, правових, економічних і фінансових заходів, й покликана забезпечити гарантоване Конституцією і законами України право громадян на безпечне життя і здоров'я.

4. У процесі дослідження принципів управлінської діяльності, пов'язаної із процесом функціонування виконавчої влади у сфері охорони здоров'я в Україні, з'ясовано, що принципи – це закріплені у вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актах об'єктивні закономірності діяльності уповноважених органів держави, їх посадових осіб, додержання яких визначає практичну реалізацію прав громадян на охорону здоров'я, що дозволило класифікувати та сформулювати авторське визначення: принципу пріоритетності охорони здоров'я в діяльності органів державної влади; організаційно-правового принципу; економіко-правового принципу; фінансово-правового принципу.

З урахуванням багатоукладності і функціональності сфери охорони здоров'я, важливою і безумовною складовою реалізації права на охорону здоров'я, є принцип пріоритетності охорони здоров'я в діяльності органів державної влади. На цій підставі запропоновано статтю 4 «Основні принципи охорони здоров'я» Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ доповнити абзацом тринадцятим, який викласти у такій редакції:

«принцип пріоритетності охорони здоров'я в діяльності органів державної влади» – передбачає орієнтованість посадових осіб на права і законні інтереси людини, що включає весь комплекс індивідуальних потреб людини у сфері охорони здоров'я».

5. Виявлено недоліки правового регулювання Положення про Ліцензійну комісію Міністерства охорони здоров'я України, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 липня 2023 р. № 1352. З метою удосконалення Положення про Ліцензійну комісію Міністерства охорони здоров'я України, до тексту Положення запропоновано внести зміни, які викласти у такій редакції:

«IV. Оскарження рішення Ліцензійної комісії.

1. Заявник може оскаржити затверджене Ліцензійною комісією рішення до Міністерства охорони здоров'я України протягом десяти днів з дати його одержання.

2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про ліцензування медичної практики» може бути оскаржено заявником до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування протягом десяти днів з дати одержання наказу.

3. Розгляд скарги не позбавляє права заявника звернутися до суду».

5. Окреслено сучасну систему органів публічного управління у сфері охорони здоров'я України у такому складі: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування (їх виконавчі комітети), а також спеціалізовані структури цих органів, що є суб'єктами загальної компетенції, які відповідно до визначених законодавством повноважень забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

Визначено, що Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів є міжгалузевим суб'єктом публічного управління. В силу специфічної діяльності ця служба наділена окремими функціональними повноваженнями у сфері охорони здоров'я.

Встановлено, що органами спеціальної галузевої компетенції є: Міністерство охорони здоров'я України; Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками; Національна служба здоров'я України. Ці органи виконавчої влади здійснюють управлінську галузеву діяльність у сфері охорони здоров'я.

З'ясовано, що складовою системи органів спеціальної галузевої компетенції є Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, а також структурні підрозділи охорони здоров'я, для яких реалізація державної політики у сфері охорони здоров'я є головним призначенням.

6. Дослідження форм та методів діяльності суб'єктів публічної адміністрації у сфері охорони здоров'я дало підстави констатувати, що публічне адміністрування здійснюється уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян у сфері охорони здоров'я України. Під формами публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я запропоновано розуміти зовнішній вияв діяльності суб'єкта публічної адміністрації (посадової особи), що здійснюється шляхом конкретних правових і неправових форм, спрямованих на реалізацію функцій публічного адміністрування. Під методами публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я слід розуміти визначену нормами адміністративного права сукупність загальних та спеціальних способів, які використовують суб'єкти публічного управління з метою забезпечення прав громадян у сфері охорони здоров'я.

7. Дослідження юридичної відповідальності медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я, вказує на те, що юридична відповідальність виступає гарантією природного і невід'ємного права громадянина на життя та охорону здоров'я. Надано авторське визначення понять цивільно-правової відповідальності, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони здоров'я.

Доведено, що види функцій юридичної відповідальності відіграють важливу роль в механізмі забезпечення охорони здоров'я громадян і можуть бути доповнені: ідеологічною функцією, зміст якої полягає у втіленні у суспільну свідомість пріоритетності прав і свобод, охорони життя і здоров'я громадян; прогностичною функцією, яка спрямована на наукове обґрунтування застосування юридичної відповідальності; інформаційною функцією, яка характеризується необхідним атрибутом забезпечення діяльності держави, її органів, посадових осіб та громадян; профілактичною функцією, яка полягає у попередженні та забороні небажаних для суспільства діянь, що передбачає негативні для особи наслідки, що стримує особу від протиправної поведінки.

Встановлено, що на сьогодні не існує системи органів, установ, закладів, частин і підрозділів підпорядкованих Державній санітарно-епідеміологічній службі, яку визнано ліквідованою із втратою чинності Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», який визначав систему державної санітарно-епідеміологічної служби України та прийняттям Закону України «Про систему громадського здоров'я» від 6 вересня 2022 р. № 2573-IX, у зв'язку з чим в правозастосовній діяльності при розгляді справ про адміністративні правопорушення можуть виникати проблемні питання щодо визначення повноважень органів виконавчої влади, установ та закладів санітарно-епідеміологічної служби, уповноважених складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення.

З метою усунення вказаних проблемних питань правозастосовної діяльності, запропоновано назву ст. 236 «Органи державної санітарно-епідеміологічної служби» Кодексу України про адміністративні правопорушення викласти у такій редакції:

«Стаття 236. Органи виконавчої влади, установи та заклади санітарно-епідеміологічної служби».

8. На підставі дослідження зарубіжного досвіду забезпечення реалізації права на охорону здоров'я виокремлено основні шляхи удосконалення реалізації права на охорону здоров'я в Україні, до яких віднесено: підвищення якості та збалансування вартості медичних послуг; підвищення доступності та якості медичного обслуговування; безперервний професійний розвиток медперсоналу; законодавча підтримка розвитку охорони здоров'я;

Наголошено на необхідності законодавчого закріплення у вітчизняному законодавстві окремих положень: Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права; Європейської соціальної хартії; Конвенції про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини, підписаних і ратифікованих Верховною Радою України.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Pravylo O. Foreign experience in legal protection of the right to health care. *Legal, Economic Science and Praxis*. 2023. № 10. P. 9–13 (Угорщина).
2. Правило О.І. Форми та методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я в Україні. *Держава та регіони*. Серія Право. 2024. № 1(83). С. 212–216.
3. Правило О.І. Правове регулювання охорони здоров'я в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С. 390–395.
4. Правило О.І. Ліцензування, стандартизація, акредитація та сертифікація як управлінський процес забезпечення реалізації права на охорону здоров'я. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. № 4(57). С. 87–90.
5. Світличний О.П., Правило О.І. Адміністративна відповідальність як правовий механізм забезпечення охорони здоров'я в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2024. № 9(79). С. 22–27.
- які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:**
6. Правило О.І. Функції держави із забезпечення охорони здоров'я в Україні. *Вісімдесят сьомі економіко-правові дискусії: збірник матеріалів міжнарод. мульт. дисциплін. наук. інтернет-конф. (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 25-26 черв. 2024 р.)*. Оролу. Львів: ФОП Шпак В.Б. С. 70–72.
7. Правило О.І. До питання діяльності Головного державного санітарного лікаря України. *Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів та права: збір. тез доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Кременчук, 5 верес. 2024 р.)*. Кременчук: ЦФЕНД, 2024. С. 66–67.
8. Правило О.І. Зарубіжний досвід охорони здоров'я. *Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в ХХІ столітті: збір. тез доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Ізмаїл, 21 верес. 2024 р.)*. Ізмаїл: ЦФЕНД, 2024. С. 16–18.
9. Правило О.І. Ліцензування як засіб правового впливу на охорону здоров'я в Україні. *Вісімдесят дев'яті економіко-правові дискусії: збір. матеріал. міжнарод. мульт. дисциплін. наук. інтернет-конф. (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 24-25 верес. 2024 р.)*. Оролу. Львів: ФОП Шпак В.Б. С. 42–45.

АНОТАЦІЯ

Правило О.І. Правове регулювання охорони здоров'я в Україні: адміністративно-правовий аспект. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2024.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням адміністративно-правового регулювання охорони здоров'я в Україні. У дисертації на основі доктринального та нормативно-правового аналізу норм адміністративного законодавства проаналізовано стан правового регулювання охорони здоров'я в Україні. Здійснено аналіз нормативно-правової бази та встановлено, що правове регулювання охорони здоров'я носить комплексний, міжгалузевий характер, що обумовлено широким

спектром публічних і приватних правовідносин сфери охорони здоров'я. Досліджено функції держави із забезпечення права на охорону здоров'я, принципи управлінської діяльності у сфері охорони здоров'я, діяльність суб'єктів публічного управління у галузі ліцензування, стандартизації, сертифікації та акредитації медичних закладів як засобів адміністративно-правового механізму охорони здоров'я.

Розглянуто систему та органи публічного управління, форми та методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я, юридичну відповідальність як правовий механізм забезпечення охорони здоров'я в Україні. Досліджено зарубіжний досвід правового забезпечення реалізації права на охорону здоров'я та визначено шляхи удосконалення реалізації права на охорону здоров'я в Україні. Надано авторське визначення поняття: «функцій держави із забезпечення охорони здоров'я в Україні», «форми публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я», «методи публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я», розкрито їх сутність та зміст. З метою усунення існуючих недоліків правового регулювання охорони здоров'я в роботі запропоновано авторські пропозиції щодо внесення змін та доповнень до норм Законів України «Про громадські об'єднання», «Про благодійну діяльність та благодійні організації», Кодексу України про адміністративні правопорушення та ряду підзаконних нормативно-правових актів.

Ключові слова: правове регулювання, охорона здоров'я, адміністративне законодавство, публічне управління, форми, методи, принципи, удосконалення.

SUMMARY

Pravylo O.I. Legal regulation of health care in Ukraine: administrative and legal aspect. – *On the rights of the manuscript.*

Thesis for obtaining a scientific degree of candidate of juridical science in specialty 12.00.07 «Administrative Law and Procedure; Financial Law; Information Law». – Scientific Institute of Public Law, Kyiv, 2024.

The dissertation is a comprehensive scientific study of the administrative and legal regulation of healthcare in Ukraine. The dissertation, based on the doctrinal and normative-legal analysis of the norms of administrative legislation, analyzes the state of legal regulation of healthcare in Ukraine. The analysis of the regulatory and legal framework has been carried out and it has been established that the legal regulation of healthcare is complex, interdisciplinary in nature, which is due to a wide range of public and private legal relations in the field of healthcare. The functions of the state in ensuring the right to healthcare, the principles of managerial activity in the field of healthcare, the activities of public administration entities in the field of licensing, standardization, certification and accreditation of medical institutions as means of the administrative and legal mechanism of healthcare are studied. The system and bodies of public administration, forms and methods of public administration in the field of healthcare, legal liability as a legal mechanism for ensuring healthcare in Ukraine are considered. The foreign experience of legal support for the implementation of the right to health care has been studied and ways of improving the implementation of the right to health care in Ukraine have been identified. The author's definition of the concepts of «state functions in ensuring health care in Ukraine», «forms of public administration in the field of health care», «methods of public administration in the field of health care» has been provided, their essence and content have been revealed. In

order to eliminate the existing shortcomings of the legal regulation of health care, the author's proposals have been proposed in the work on amendments and additions to the norms of the Laws of Ukraine «On Public Associations», «On Charitable Activities and Charitable Organizations», the Code of Ukraine on Administrative Offenses and a number of subordinate regulatory legal acts.

Key words: legal regulation, health care, administrative legislation, public administration, forms, methods, principles, improvement.